

Bruxelles, den 23.5.2018
COM(2018) 319 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

Kommissionens rapport til Rådet i henhold til artikel 11, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97 om det udvidede overvågningsbesøg i Rumænien den 10.-11. april 2018

DA

DA

Denne rapport om et udvidet overvågningsbesøg i Rumænien aflægges til Rådet i henhold til artikel -11, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1466/97¹. De foreløbige resultater af besøget er forudgående blevet forelagt for de rumænske myndigheder, således at disse har kunnet fremsætte bemærkninger, jf. artikel -11, stk. 5, i forordning (EF) nr. 1466/97.

Rumænien – procedure i forbindelse med væsentlig afvigelse Udvidet overvågningsbesøg, den 10.-11. april 2018 Rapport

1. Indledning

Som følge af Rumæniens væsentlige afvigelse fra den mellemlistede budgetmålsætning i 2016 blev der indledt en procedure i forbindelse med en væsentlig afvigelse, i det følgende benævnt "afvigelsesproceduren", over for Rumænien i foråret 2017. Den 22. maj 2017 gav Kommissionen Rumænien en advarsel og foreslog Rådet at indlede en afvigelsesprocedure. Som led i afvigelsesproceduren bad Rådet i sin henstilling af 16. juni 2017 Rumænien om at træffe foranstaltninger til at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 3,3 % i 2017. Det svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,5 % af BNP, hvilket er den minimumsindsats, der kræves i henhold til stabilitets- og vækstpagtens forebyggende del.

Som følge af, at Rumænien ikke traf nogen virkningsfulde foranstaltninger, fremsatte Rådet en revideret henstilling i december 2017 som led i afvigelsesproceduren. På grundlag af resultaterne af det udvidede overvågningsbesøg i september 2017 og den rapport, som myndighederne forelagde, konkluderer Kommissionen, at myndighederne ikke agtede at tage nævnte henstilling til efterretning, idet foranstaltningerne kun handlede om at undgå at overskride referenceværdien for det samlede underskud på 3 % af BNP. Rådet konkluderede derfor den 5. december 2017, at Rumænien ikke havde truffet nogen virkningsfulde foranstaltninger, og fremsatte en revideret henstilling. Rådet henstillede, at Rumænien træffer foranstaltninger til at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ikke overstiger 3,3 % i 2018, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,8 % af BNP i 2018. Dette indebærer, at der skal træffes foranstaltninger, der giver et samlet strukturelt udbytte på 1,8 % af BNP i 2018 sammenlignet med referencescenariet i Kommissionens prognose fra efteråret 2017. Rumænien aflagde den 20. april, dvs. efter fristen den 15. april, rapport til Rådet om, hvilke foranstaltninger der var truffet. Kommissionens vurdering af rapporten offentliggøres som led i det europæiske semesters forårspakke.

Ifølge Kommissionens fremskrivninger vil både det samlede underskud og det strukturelle underskud med en uændret politik formodentlig stige i 2018. Den ekspansive

---

¹ Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1).

finanspolitik ser ud til at fortsætte i den nærmeste fremtid. I 2018-budgettet sigtes mod et offentligt underskud på 3 % af BNP, hvilket indebærer en yderligere stigning i det strukturelle underskud i tilfælde af et stigende produktionsgab. Budgettet bygger dog på et optimistisk makroøkonomisk scenario, og skatteindtægterne er formodentlig overvurderede. Med en uændret politik forventer Kommissionen et samlet underskud på 3,4 % af BNP i 2018. Lønningerne i det offentlige er steget betydeligt som følge af loven om harmoniseret løn, der blev vedtaget i sommeren 2017. Pensionerne vil fortsat blive forhøjet udover standardindekseringen af pensioner. Endvidere blev den faste skatteprocent på personlig indkomst sat ned fra 16 % til 10 % fra januar 2018. På den anden side vil en omlægning af bidragene til socialsikring fra de aktuelle 22,75 % for arbejdsgivere og 16,5 % for arbejdstagere til henholdsvis 2,25 % og 35 % delvis dække de finanspolitiske omkostninger som følge af stigningerne i bruttolønnen i den offentlige sektor i 2018. Derudover indebærer 2018-budgettet en nedskæring i andelen af sociale bidrag, der overføres til pensionssystemets anden søjle, hvilket har en positiv virkning på de offentlige indtægter.

Kommissionens udvidede overvågningsbesøg fandt sted den 10.-11. april 2018, dvs. før den ovenfor nævnte rapport blev indgivet. I nærværende rapport om overvågningsbesøget er der således ikke taget hensyn til Rumæniens efterfølgende rapportering i overensstemmelse med lovgivningsmæssige krav. Besøget blev aflagt på grundlag af artikel -11, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97. Besøgsholdet mødtes med finansminister Eugen Teodorovici, den rumænske nationalbankdirektør Mugur Isărescu og medlemmer af Rumæniens finanspolitiske råd. Formålet med besøget var at indhente nærmere oplysninger om de skattemæssige foranstaltninger, myndighederne har planlagt, at gøre de finansielle risici tydeligere og at tilskynde til, at stabilitets- og vækstpagten efterleves.

2. Resultaterne af besøget

Det er besøgholdets opfattelse, at de rumænske myndigheder ikke har til hensigt at tage afvigelsesprocedurens henstilling til efterretning. Finansminister Eugen Teodorovici bekræftede på finansministeriets vegne, at målet for 2018 fortsat er et samlet underskud på lige under 3 % af BNP. I betragtning af et positivt og stigende produktionsgab tyder dette på en forværring af det underliggende strukturelle underskud, hvilket er det modsatte af, hvad Rådet henstiller. Finansminister Eugen Teodorovici forklarede, at han er bundet af foranstaltningerne i regeringens program, som afspejles fuldt ud i budgettet både hvad angår indtægter og udgifter. Han tilkendegav også, at han havde tillid til, at absorptionen af EU-midler vil stige i år sammenlignet med 2017 (hvilket imidlertid vil øge medfinansieringsforpligtelserne). Finansminister Eugen Teodorovici tilføjede, at det ville kræve yderligere foranstaltninger at overholde loftet for det samlede underskud på 3 % af BNP i 2018, og at Rumænien ville redegøre for disse i rapporten om de foranstaltninger, der er truffet. Han meddelte, at disse foranstaltninger vil handle om at forbedre told- og skattevæsenet, bl.a. ved at indføre et nyt IT-system. Besøgsholdet understregede, at rapporten om, hvilke foranstaltninger der vil blive truffet, som skal foreligge den 15. april, skal indeholde nærmere oplysninger om de planlagte foranstaltninger og en kvantificering heraf.

Besøgsholdet anførte ligeledes, at oplysningerne om likviditetsbudgettets gennemførelse for første kvartal af 2018 viser en forringelse af balancen sammenlignet med samme periode forrige år (et underskud på 0,5 % af BNP i første kvartal 2018 sammenlignet med et overskud på 0,2 % af BNP i første kvartal 2017). Finansminister Eugen Teodorovici anførte, at underskuddet svarer til fremskrivningerne og primært skyldes en engangsudgift i forsvarssektoren. Endelig meddelte han, at han vil slå til lyd for, at man ændrer praksis med en sen vedtagelse af finansloven (normalt i december i det foregående år) og forsøge at få vedtaget 2019-budgettet tidligere.

Regeringen påtænker at omgøre den systemiske pensionsreform fra 2008, hvorved anden pensionssøjle blev indført. Myndighederne har allerede som led i 2018-budgettet mindsket andelen af sociale bidrag, der overføres til anden søjle. Ifølge offentlige erklæringer overvejer regeringen at gøre overførslerne til anden pensionssøjle frivillige og at træffe en afgørelse inden udgangen af juni 2018 efter høring af de berørte parter. Disse overførsler beløber sig til ca. 7 mia. RON årligt (ca. 1,5 mia. EUR eller 0,8 % af BNP). En sådan foranstaltning vil mindske det offentlige underskud på kort sigt, da anden pensionssøjle er klassificeret uden for den offentlige sektor ifølge ENS. Den finanspolitiske gevinst vil dog på lang sigt aftage, da de sociale bidrag, der omdirigeres fra anden søjle, ledsages af en forpligtelse til at betale alderspensioner i fremtiden. En sådan omgørelse kan desuden få negative konsekvenser for pensionssystemets holdbarhed og udviklingen på kapitalmarkederne. Hvis anden pensionssøjle gøres frivillig, mister Rumænien muligheden for at påberåbe sig stabilitets- og vækstpagtens pensionsreformklausul.

Den rumænske nationalbank udtrykte betænkeligheder med hensyn til konsekvensen af en ekspansiv procyklisk finanspolitik i den aktuelle politiksammensætning. Rumænien er midt i et kraftigt økonomisk opsving, og Rumæniens budgetstilling har været stærkt ekspansiv. Derfor forekommer Rumæniens finanspolitik at være uforsigtig og at have stor indvirkning på den monetære politik. Ifølge nationalbankens fremskrivninger vil det offentlige underskud stige til over 3 % af BNP i 2018 med en uændret politik. Nationalbanken understregede, at man er bekendt med loftet for det samlede underskud på 3 % af BNP i Rumænien, men at der ikke er noget generelt kendskab til stabilitets- og vækstpagtens forebyggende del. Det er muligt at træffe finanspolitiske foranstaltninger på indtægtssiden, da afvigelsen fra den mellemfristede budgetmålsætning var drevet af indirekte skattelettelser, skatteprocenterne er lave og skatteundgåelsen er høj.

Det finanspolitiske råd delte Kommissionens betænkeligheder vedrørende de finanspolitiske udsigter. Ifølge det finanspolitiske råd vil det strukturelle underskud blive væsentligt forringet i 2018, og det samlede underskud forventes at overskride loftet på 3 % af BNP, medmindre der træffes finanspolitiske foranstaltninger. Mulighederne for nedskæringer i de offentlige investeringer i 2018 er begrænsede, da de offentlige investeringer allerede i 2017 var uset lave, og absorptionen af EU-midler har været stigende i 2018, hvilket indebærer forpligtelser til større medfinansiering.

STATISTISK BILAG

(Prognoser baseret på Kommissionens prognose fra foråret 2018) ²

Tabel 1: Oversigt over vigtigste økonomiske indikatorer 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*	2019*
Bruttonationalprodukt (årlig procentuel ændring, medmindre andet er anført)										
Nominelt BNP (i mia. RON)	530	562	595	637	668	713	762	858	944	1,020
Realt BNP	-2.8	2.0	1.2	3.5	3.1	4.0	4.8	6.9	4.5	3.9
Privat forbrug	-3.5	1.1	2.1	0.7	4.7	5.9	7.6	10.1	4.9	4.2
Offentligt forbrug	-4.8	0.2	0.3	-4.6	0.8	0.2	3.1	0.7	1.7	1.3
Faste bruttoinvesteringer	0.1	6.2	3.6	-5.4	3.2	7.4	-2.0	4.7	7.4	6.9
Eksport	15.1	11.9	1.0	19.7	8.0	4.6	8.7	9.7	7.5	6.8
Import	12.5	10.1	-1.8	8.8	8.7	8.0	9.8	11.3	8.2	7.4
Bidrag til BNP-vækst										
Indenlandsk efterspørgsel	-3.0	2.4	2.3	-1.7	3.8	5.5	4.6	7.5	5.0	4.4
Lagerbeholdninger	0.3	-0.3	-2.2	1.6	-0.3	-0.1	0.7	0.2	0.0	0.0
Nettoeksport	-0.1	0.0	1.1	3.6	-0.3	-1.4	-0.5	-0.7	-0.5	-0.5
Priser										
HICP-inflation (gennemsnit)	6.1	5.8	3.4	3.2	1.4	-0.4	-1.1	1.1	4.2	3.4
HICP-inflation (årets udgang, kvartalsvis)	7.8	3.4	4.7	1.3	1.4	-1.0	-0.1	1.9	3.0	3.1
Arbejdsmarked										
Beskæftigede i alt (1 000 personer)	9,156	9,082	8,645	8,569	8,635	8,526	8,449	8,668	8,748	8,753
Arbejdsløshedsprocent (harmoniseret: 15-74)	7.0	7.2	6.8	7.1	6.8	6.8	5.9	4.9	4.5	4.4
Regnskab for offentlig forvaltning og service (i procent af BNP)										
Offentligt underskud, likviditetsdefinition **	-6.3	-4.2	-2.5	-2.5	-1.7	-1.3	-2.4	-2.9	-3.0	-2.6
Offentligt underskud, ENS 2010-definition	-6.9	-5.4	-3.7	-2.1	-1.3	-0.8	-3.0	-2.9	-3.4	-3.8
Bruttogæld, offentligt underskud, ENS 2010-definition	29.7	34.0	36.9	37.5	39.1	37.7	37.4	35.0	35.3	36.4
Betalingsbalance (i procent af BNP)										
Løbende poster ***	-4.6	-4.4	-4.2	-0.6	-0.1	-0.6	-2.1	-3.5	-3.6	-3.9
Handelsbalance ***	-6.2	-5.6	-5.0	-0.8	-0.4	-0.6	-0.9	-2.1	-2.4	-2.6
Kapitalposter og finansielle poster	-4.2	-3.0	-1.1	3.3	4.7	3.9	3.4	-0.6	uoplyst	uoplyst
Udenlandske direkte investeringer	-1.8	-1.3	-1.9	-2.0	-1.8	-1.8	-2.7	-2.4	uoplyst	uoplyst
Nettostilling over for udlandet	-62.8	-64.5	-67.9	-61.7	-56.8	-53.7	-49.3	-45.7	uoplyst	uoplyst
Valutareserver (i mia. EUR)	31.6	32.7	31.1	32.5	32.2	32.2	33.0	32.3	uoplyst	uoplyst
Udenlandsgæld, brutto			75.5	68.0	63.0	57.4	54.7	49.8	uoplyst	uoplyst
Udvikling i pengemængde og valutakurser										
Udvidet pengemængde M3 (årlig procentuel ændring, pct)	6.9	6.6	2.7	8.8	8.4	9.3	9.7	11.6	uoplyst	uoplyst
Den rumænske nationalbanks pengepolitiske rente (i %)	6.25	6.00	5.25	4.00	2.75	1.75	1.75	1.75	2.00	uoplyst
Valutakurs (lei/euro, periodens slutning)	4.28	4.32	4.43	4.48	4.48	4.52	4.54	4.66	4.66	uoplyst
Real effektiv valutakurs (to IC37, enhedslønomkostning)	0.82	-6.46	-5.17	0.94	3.49	-5.94	3.16	5.98	uoplyst	uoplyst

Noter:

* Prognoser eller seneste værdier

**2018 og 2019 er prognoser fra de rumænske myndigheder

*** De løbende poster og handelsbalancen er indberettet på grundlag af Kommissionens seneste prognose på basis af nationalregnskabsdata.

² Kommissionens prognose vil blive ajourført i november 2017.

Tabel 2: Regnskab for den samlede offentlige sektor 2016-2019

	ENS-kode	2016	2017	2018*	2019*
1. Skatter på produktion og import	D2	11.3	10.3	10.4	10.5
2. Løbende indkomst- og formueskatter	D5	6.5	6.1	4.7	4.8
2a. - heraf betalt af husholdninger og NPISH		3.6	3.6	2.1	2.1
2b. - heraf betalt af selskaber		2.9	2.5	2.6	2.7
3. Sociale bidrag	D61	8.8	9.3	10.7	10.6
4. Salg og andre løbende indtægter		3.6	3.6	3.7	3.7
5. Løbende indtægter i alt (1+2+3+4)		30.2	29.3	29.6	29.5
6. Lønudgifter	D1	8.9	9.7	10.4	10.3
7. Mellemliggende forbrug	P2	5.3	4.9	4.9	4.9
8. Sociale overførsler i naturalier via markedsproducenter		0.9	0.8	0.8	0.8
9. Sociale overførsler i anden form end i naturalier	D62	10.7	10.8	10.8	11.0
10. Renter	D41	1.5	1.3	1.4	1.4
11. Subsidier	D3	0.4	0.4	0.4	0.4
12. Andre løbende udgifter		1.8	2.1	2.2	2.4
13. Løbende udgifter i alt (6+7+8+9+10+11+12)		29.5	30.1	30.8	31.3
14. Bruttobesparelse (5-13)	B8g	0.7	-0.8	-1.2	-1.7
15. Kapitaloverførsler, modtaget	D9	1.5	1.2	1.3	1.5
16. Faste bruttoinvesteringer	P51	3.6	2.8	2.9	3.1
17. Andre kapitaludgifter		1.5	0.5	0.6	0.5
18. Offentlige indtægter i alt (5+15)	TR	31.6	30.5	30.9	31.1
19. Offentlige udgifter i alt (13+16+17)	TE	34.6	33.4	34.3	34.9
20. Nettoudlån (+) / nettolåntagning (-) (18-19)	B9	-3.0	-2.9	-3.4	-3.8

Note:

* Kommissionens forårsprognose 2018

Kilde: Europa-Kommissionen

Tabel 3: Konjunkturkorregeret offentlig saldo 2010-2019 (% af BNP)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*	2019*
Saldo offentlige sektor (ENS-2010)	-6.9	-5.4	-3.7	-2.1	-1.3	-0.8	-3.0	-2.9	-3.4	-3.8
Primær saldo	-5.4	-3.8	-1.9	-0.4	0.3	0.8	-1.5	-1.6	-2.0	-2.4
Konjunkturkorregeret saldo	-5.3	-4.0	-1.9	-0.9	-0.3	0.1	-2.5	-3.3	-3.9	-4.2
Konjunkturkorregeret primær saldo	-3.8	-2.4	-0.2	0.8	1.4	1.7	-1.0	-2.0	-2.4	-2.7
Strukturel saldo offentlige sektor	-5.4	-2.9	-2.5	-0.9	-0.3	-0.2	-2.1	-3.3	-3.8	-4.2
BNP-vækst	-2.8	2.0	1.2	3.5	3.1	4.0	4.8	6.9	4.5	3.9
Potentiel vækst	1.5	1.5	2.1	2.0	2.5	3.4	3.8	4.1	4.3	4.2
Produktionsgab	-4.8	-4.2	-5.1	-3.6	-3.1	-2.5	-1.5	1.2	1.4	1.1

Note:

*Europa-Kommissionens forårsprognose 2018

Kilde: Europa-Kommissionen